

Meldpunt Vreemdelingendetentie

verzamelt meldingen over de omstandigheden in vreemdelingendetentie.

Het doel is om zo meer zicht te krijgen op de detentie-omstandigheden en dit terug te koppelen naar de politiek en media. Daarnaast bieden we hulp bij de opvolging van klachten.

Hebt u een klacht? Bel dan naar **010-7470156**. Vanuit detentie kunt u gratis bellen naar **0800-3388776**.

Volg ons op [Twitter](#) via [@info_vr](#), of via onze [Facebook](#) pagina.

Bekijk onze website:
www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl

Juli 2017

Onderwerpen

1. [Meldingen bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie](#)
2. [Opvallende meldingen](#)
3. [Geboeid vervoer](#)
4. [Cijfers inbewaringstelling, uitzetting en bezetting](#)
5. [Visitatie in vreemdelingendetentie](#)
6. [Openen van post](#)
7. [Aanbevelingen op Europese regels voor vreemdelingendetentie](#)
8. [Detentiecentrum Zeist weigert echtpaar toegang zonder behoorlijke reden](#)
9. [Wakes](#)
10. [Kaarten schrijven](#)

Meldingen bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie

In de periode van 23 mei 2017 tot en met 18 juli is het Meldpunt Vreemdelingendetentie 115 keer gebeld door mensen in vreemdelingenbewaring. Dit is gemiddeld 2,9 telefoontjes per werkdag.

De meeste meldingen kwamen uit detentiecentrum Rotterdam (52) en de minste uit detentiecentrum Schiphol (23). Momenteel heeft het Meldpunt 25 'cliënten' waar van er 18 in Rotterdam zitten, 11 in Zeist en 6 in Schiphol.

De meldingen worden onderverdeeld in verschillende categorieën. De meeste meldingen gingen over de medische zorg in detentie(132) en over contact met de advocaat en de buitenwereld (114 en 69). Verder gingen veel telefoontjes over terugkeer(49).

2. Opvallende meldingen

Opsluiting in cel

Wij kregen een telefoontje van een meneer die zich zorgen maakte over een medege-detineerde op de afdeling. De man zou namelijk de gehele dag in zijn cel met gesloten deur, zonder tv en zonder telefoon zitten. Ook mag hij geen contact hebben met de andere vreemdelingen. Na meerdere terugbelverzoeken zijn wij er nog steeds niet in geslaagd contact te leggen met betreffende man. De telefoon bevindt zich in het detentiecentrum van Zeist op de gang van de afdeling. De Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming heeft in haar uitspraak met kenmerk 15/3445/GA bepaalt dat een directeur er voor dient te zorgen dat een gedetineerde van het recht om te telefoneren - vastgelegd in artikel 39 lid 1 van de Pbw - gebruik kan maken op een wijze waarbij zijn/haar recht op privacy zoveel als redelijkerwijs mogelijk is gewaarborgd wordt. Ook moet een telefoonvoorziening zodanig zijn, dat men in betrekkelijke rust een gesprek kan voeren. De toestellen mogen dan ook niet op rumoerige plekken worden opgesteld (BrC 18/11/1999 – A 99/699/GA). Dit blijkt in Zeist niet het geval te zijn, aangezien de telefoon zich op de hal bevindt. Het komt vaak voor dat een melding vanuit Zeist niet te verstaan is vanwege het rumoer en de onrust. Ook komt het voor dat de melder zijn verhaal niet wil delen omdat hij bang is dat andere personen het zullen horen, zoals bewakers of andere vreemdelingen.

Het is onduidelijk waarom contact met de man in afzondering nog niet is gelukt, maar mogelijk komt dit tevens wegens zijn afzondering op cel.

Poging tot zelfmoord door Afghaanse jongen in vreemdelingendetentie.

Op dinsdag 11 juli 2017 kreeg het Meldpunt vreemdelingendetentie een melding binnen vanuit detentiecentrum Rotterdam. Daar heeft op maandag 10 juli een Afghaanse jongen van 22 jaar geprobeerd zichzelf op te hangen. Er werd ons gemeld dat de jongen zichzelf heeft proberen op te hangen met badhanddoeken en kabels aan een lamp in zijn cel. Hij zou door bewakers zijn gered en is vervolgens overgeplaatst naar een cel ter observatie op de reguliere afdeling in het detentiecentrum. De jongen zelf spreekt geen talen die bij het Meldpunt verstaanbaar zijn. Van andere gedetineerden hebben we vernomen dat de jongen een vliegticket had gekregen en teruggestuurd zou worden naar Afghanistan.

Deze wanhoopswaardige daad laat zien dat Afghansen een zeer grote angst hebben om uitgezet te worden en dat de situatie in Afghanistan dusdanig slecht is dat het mensen tot dit soort daden drijft.

Alhoewel we de desbetreffende jongen niet zelf gesproken hebben, hebben we het verhaal geverifieerd door middel van verhalen van vier andere gedetineerden. Ook hebben zij van de bewakers gehoord dat de Afghaanse jongen onder toezicht zal blijven. De situatie heeft hen allen zeer aangegrepen en wij hebben hen dan ook geadviseerd om psychologische hulp te zoeken. Verdere informatie rond om de situatie van de jongen is niet aan de andere gedetineerden en eventuele ooggetuigen gemeld.

Op 27 juli hebben wij opnieuw een melding gekregen dat de jongen zelfmoord probeerde te plegen, ditmaal door zijn polsen door te snijden.

Samen met andere mensenrechten- en kinderrechten organisaties hebben wij [een aantal maanden geleden](#) al opgeroepen om uitzettingen naar Afghanistan te stoppen. Het is te onveilig voor terugkeerders, en er is geen opvangcapaciteit voor extra terugkeerders.

Ik voel mij behandeld als een crimineel, dit is echt vernederend

Dit is mijn zesde keer in vreemdelingendetentie, ik had nog liever dat ik iets verkeerd had gedaan, dan wist ik tenminste waarom ik in de gevangenis zat

3. Geboeid vervoer

In de vorige nieuwsbrief vertelde we het verhaal van een man die herhaaldelijk geboeid vervoerd werd naar het ziekenhuis. Hoewel zijn eerste klacht over het geboeid vervoer gegrond verklaard was, is hij in juni helaas toch weer geboeid vervoerd. Opnieuw heeft het Meldpunt de man ondersteund in zijn klacht.

Op 17 juli was er een nieuwe beklagzitting over het betreffende onderwerp. Tijdens de beklagzitting gaf de directie van Schiphol aan dat er geboeid vervoerd was door een verkeerd genoteerd artikelnummer waarop de man gedetineerd is. De man bevindt zich in grensdetentie (artikel 6) maar op de transportaanvraag zou vreemdelingenbewaring (artikel 59) hebben gestaan. Echter geldt voor beide artikel nummers dat er nooit zonder meer geboeid vervoerd dient te worden. De uitspraak van de beklagcommissie laat nog even op zich afwachten. Vanwege de klachten zou er wel een beleidsverandering in het detentiecentrum hebben plaatsgevonden, waardoor het op de transportaanvraag duidelijker aangegeven zou zijn of het om grensdetentie of een andere detentiegrond gaat.

Geboeid vervoer komt niet enkel bij deze meneer voor; op 5 juli 2017 is meneer A. eveneens geboeid vanuit Schiphol vervoerd, en dit was al zijn tweede keer. De heer A. belde het Meldpunt en vertelde dat hij dacht dat dit de normale gang van zaken was in Nederland. Ook vanuit andere detentiecentra krijgen we dezelfde melding regelmatig. Meneer K. klaagde met behulp van het Meldpunt op 8 mei dat hij vanuit Zeist geboeid vervoerd werd. Tijdens de zitting op 6 juli was behalve een woordvoerder van het detentiecentrum ook een woordvoerder van de vervoersinstantie, de DV&O, aanwezig. Zoals in elk van de beklagzaken geeft de DV&O aan dat het geboeid vervoer noodzakelijk is omdat het ziekenhuis een “publieke ruimte” betreft wat een risico van onttrekking met zich zou meebrengen. De beklagcommissie oordeelde hier op 28 juli over: “een dergelijke redenering komt er in feite op neer dat steeds zal worden geboeid wanneer transport naar een voor het publiek toegankelijke ruimte plaatsvindt, ongeacht of er concreet sprake is van een risico op onttrekking”. De klacht van K. werd dan ook gegrond verklaard, hij kreeg een tegemoetkoming van €10,-. Meneer A. heeft binnenkort eveneens een beklagzitting.

Ondertussen heeft het Meldpunt een briefwisseling met de DV&O gehad waarop de directie van de DV&O vervolgens op bezoek bij het Meldpunt is geweest. DV&O geeft aan dat het regelmatig voor hen onduidelijk is wie zij vervoeren doordat de detentiecentra onvoldoende informatie op de transportaanvraag schrijven. Zij willen vreemdelingen in principe niet boeien, maar het komt voor dat het voor de DV&O medewerkers niet voldoende duidelijk is dat het om een vreemdeling, dus geen strafrechtelijke gedetineerde persoon, gaat.

Het Meldpunt maakt zich hard om het structurele probleem van geboeid vervoer aan te pakken. Zij wijst bij beklag altijd op eerder uitspraken van de Commissie van Toezicht die onderschrijven dat de DV&O niet voldoende motiveert waarom zij het nodig vinden om mensen geboeid te vervoeren. Toch blijft dit probleem afgedaan worden als incidenten, waarbij de vinger naar elkaar wordt gewezen.

Wordt vervolgd.

*Je hebt helemaal geen kracht hier.
Andere mensen bepalen je leven
voor jou, en jij moet gewoon
wachten. Je moet alles gewoon
slikken....zij beslissen wanneer we
moeten eten, wanneer we naar
buiten en naar binnen mogen. Ze
houden ons als beesten vast hier*

4. Cijfers inbewaringstelling, uitzetting en bezetting

Vanuit bewaring wordt slechts eenderde uitgezet naar land van herkomst.

Om een goed beeld te krijgen van de effectiviteit van vreemdelingendetentie heeft [INLIA](#) cijfers opgevraagd over het jaar 2016. Daaruit blijkt dat slechts 34% van de vastgezette vreemdelingen is uitgezet naar het land van herkomst.

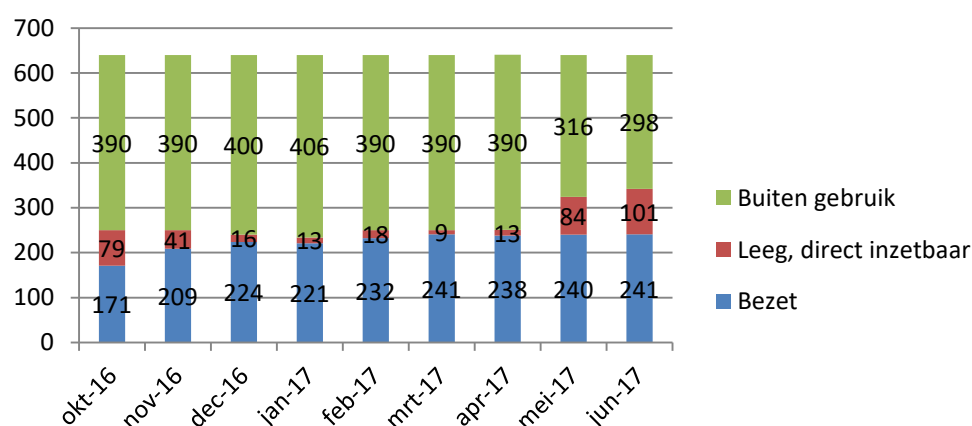
Ook opmerkelijk is dat met afstand het grootste aantal vreemdelingen in 2016 is uitgezet naar Albanië, namelijk 382 van de 914 oftewel 42% van het totaal.

De DT&V heeft ook cijfers vrijgegeven over het aantal vreemdelingen dat in bewaring is gesteld in 2016. Opvallend is dat zij spreken over 2703 vreemdelingen in vreemdelingenbewaring, terwijl in de Rapportage Vreemdelingenketen van de Rijksoverheid staat dat er 2450 aantal vreemdelingen in bewaring zijn gesteld in 2016. Dit is een verschil van 253 personen.

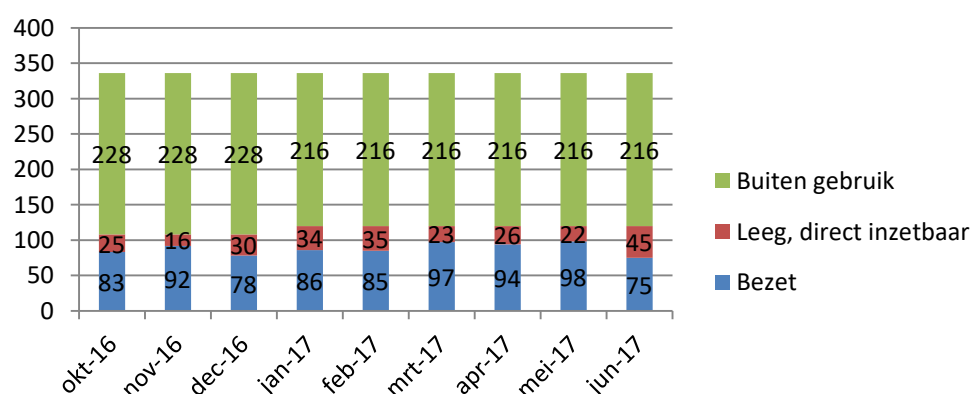
De DT&V schrijft dat de absolute juistheid van hun cijfers niet gegeven kan worden vanwege de tijdsduur van de administratieve verwerking. Mogelijk zijn er cijfers buiten beschouwing gelaten. Dit is buitengewoon merkwaardig doordat het cijfer van de DT&V meer dan 10% hoger is dan het cijfer uit de Rapportage Vreemdelingenketen. Een andere verklaring vanuit de DT&V is dat het registreren van de cijfers mensenwerk blijft.

Zie hieronder grafieken van de bezetting van de afgelopen maanden in detentiecentrum Rotterdam en Zeist. Opvallend is dat er in Rotterdam meer cellen beschikbaar voor gebruik zijn gemaakt, en dat er in Zeist een flinke daling van aantal bezette plaatsen in Juni was.

Bezetting Detentiecentrum Rotterdam

Bezetting Detentiecentrum Zeist

5. Visitatie in vreemdelingendetentie

Op 2 mei 2017 is er door het Europese Hof voor de rechten van de mens [uitspraak](#) gedaan in de zaak van mevrouw L. tegen de Nederlandse overheid.

Mevrouw L., een Zimbabweaanse vrouw in vreemdelingendetentie in Nederland, had in maart 2012 een klacht ingediend tegen haar visitatie in detentie. De vrouw werd na transport van detentiecentrum Schiphol naar detentiecentrum Zeist verteld dat zij zou worden gevisiteerd. Nadat zij dit weigerde is zij door twee mannen en een vrouw gedwongen uitgekleeft, haar tampon verwijderd en is zij in isolatie geplaatst. Dit was een zeer traumatische ervaring voor haar, zeker omdat de vrouw in het verleden slachtoffer is geweest van verkrachting. Haar klacht werd door de Commissie van Toezicht en door de Raad van Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RsJ) [ongegrond verklaard](#).

De Nederlandse overheid heeft bij het Hof toegeven dat zijn niet goed om zijn gegaan met de situatie en het trauma dat de vrouw hierdoor heeft opgelopen. Zij erkenden een schending van artikel 3 EVRM:

Niemand mag worden onderworpen aan foltering en aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.

Mevrouw L. is een financiële compensatie aangeboden en het Hof heeft de zaak verder niet behandeld omdat de Nederlandse overheid haar fout al erkend had. Het is tevens van belang te noteren dat Nederland de visitatie door twee mannen en vrouwen wel erkende maar over de andere details van de zaak (isolatie, noodzaak visitatie) geen uitspraak heeft gedaan.

De zaak kreeg veel aandacht door een rapportage in het programma '[De vijfde dag](#)' en dit alles leidde uiteindelijk tot kamer vragen. Voormalige staatssecretaris reageerde hierop door een verandering in het regime aan te kondigen en door bodyscans te faciliteren zodat visitatie in principe niet langer nodig is.

In vreemdelingendetentie komt visitatie helaas nog voor. In april 2017 kreeg het Meldpunt meerdere klachten binnen over visitaties die plaats hadden gevonden. 22 personen meldden dat zij in de vroege ochtend van hun bed werden gelicht door mannen met helmen en wapenstokken. Vervolgens werden zij allemaal gevisiteerd. Zij hebben dit als schokkend en vernederend ervaren. De visitaties waren onderdeel van een grotere doorzoeking van de kamers en personen naar verboden spullen.

Op 21 april heeft het Meldpunt een gezamenlijke klacht ingediend voor degene die aangegeven hebben gevisiteerd te zijn. Op 20 juli volgde hierover een beklagzitting. Hierin gaf het detentiecentrum aan dat zij vanwege een veiligheidsrisico inschatting een extern team naar contrabanden lieten zoeken. Visitatie is erg schadelijk voor mensen omdat het als traumatisch wordt ervaren. Dit moet voorkomen worden en door de komst van de bodyscans kan dit nu ook. De uitspraak in de zaak van mevrouw L. zet kracht bij de onwenselijkheid van visitaties. Het Meldpunt pleit voor handhaving van het recht en het gebruiken van de bodyscans om er zo voor te zorgen dat mensen in detentie niet gevisiteerd worden.

De uitspraak van de gezamenlijke klacht laat nog op zich afwachten.

Hij is 5 jaar, ik bel hem elke dag. Maar bezoek? Nee, ik wil niet dat hij mij hier zo ziet. Hij is zo slim. Hij komt dan hier, en hij weet gelijk dat papa hier vast zit. Hij gaat dan andere kinderen vertellen, en gaan ze hem plagen. Hij vraagt mij soms, 'waarom kan ik jou niet meer zien?'. Dan moet ik liegen. Zeg ik dat papa op werk is. Maar weet je, hij is zo slim, hij vraagt mij dan gewoon waarom ik niet vakantie mag nemen net als mama. Ha-ha. Hij is zo slim

6. Openen van post

In juni kregen wij een klacht binnen van de heer H: zijn post met daarin medische gegevens was opengemaakt. Hij beriep zich op zijn recht op privacy en wilde graag de hulp van het Meldpunt voor het schrijven van een klachtbrief naar de Commissie van Toezicht (CvT). De heer H. beroept zich hier op artikel 8 van het EVRM: Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

Het openen van de post door de directeur van het detentiecentrum is in principe toegestaan. Dit om de inhoud te controleren op eventuele verboden middelen. Echter moet er daarbij wel een onderscheid worden gemaakt tussen vertrouwelijke post, van bijvoorbeeld een arts of advocaat, en niet/vertrouwelijke post. In dit geval stond er op de brief dat deze medische gegevens bevatte en privé was. Nadat de heer H. zijn post open had ontvangen liep hij naar een medewerker, die raadde hem aan om een klacht in te dienen. Een tweede medewerker beweerde echter dat het toegestaan was om post open te maken.

Zowel de heer H. als het Meldpunt zijn van mening dat de privacy van medische gegevens heel zwaar weegt en niet zo maar aan de kant kan worden geschoven. In de [Wet Bescherming persoonsgegevens \(Wbp\)](#) wordt duidelijk dat medische gegevens strikt privé zijn. Het openen en lezen van deze post, mits er duidelijk op de buitenkant staat vermeld dat het om medische gegevens gaat, is dus niet toegestaan.

Aangezien de heer H. vast zit in de grensdetentie van detentiecentrum Schiphol valt hij onder andere wettelijke regimes dan zij die verblijven in de andere vreemdelingendetentiecentra. Binnen dit reglement kan er alleen in beroep kan worden gegaan tegen een maatregel van de directeur, wat hier niet het geval is. Om deze reden heeft de Commissie van Toezicht de klacht niet-ontvankelijk verklaard en deze dus niet behandeld.

Het Meldpunt voert aan dat de bescherming van de privacy van medische gegevens een recht is dat niet zomaar kan worden aangetast. In de Penitentiare beginselenwet wordt er wel een onderscheid gemaakt tussen vertrouwelijke en niet vertrouwelijke post. Onder deze wet vallen gedetineerden in de andere vreemdelingendetentiecentra. Hier is er een goede oplossing gevonden tussen veiligheid en vertrouwen. De directeur moet volgens de wet de vertrouwelijke post onderzoeken waar de gedetineerde bij is.

Het Meldpunt hoopt dat de CvT terug komt op haar beslissing en de klacht inhoudelijk gaat behandelen. Het Meldpunt heeft H. dan ook ondersteund door in beroep te gaan.

Helaas heeft het detentiecentrum vervolgens opnieuw post van een geprivatiseerde instantie opengemaakt. Daarop is direct excuses aangeboden. Er is een schikking getroffen waarmee de klacht over het openen van deze tweede brief werd ingetrokken. Er is €25,- compensatie aangeboden.

7. Aanbevelingen op Europese regels voor vreemdelingendetentie

In juli heeft het Meldpunt gereageerd op de oproep om aanbevelingen te geven op de opgestelde regels voor vreemdelingendetentie door de Europese Commissie. De Commissie heeft een ontwerp opgesteld voor collectieve regels over vreemdelingendetentie en vroegen vervolgens aan verschillende instanties en NGO's om aanbevelingen hierop. Hieronder staat de samenvatting van de aanbevelingen die het Meldpunt heeft gegeven.

Kijk voor ons volledige commentaar op: [European rules for the administrative detention of migrants](#)

Ze willen mij uitzetten zonder Laissez Passer. Hoe kan dat dan? En waar moet ik dan heen?

8. Detentiecentrum Zeist weigert echtpaar toegang zonder behoorlijke reden

Publicatie Nationale Ombudsman: Detentiecentrum Zeist weigert echtpaar toegang zonder behoorlijke reden en geeft geen duidelijk toelichting waarom.

Een echtpaar dat regelmatig ingesloten vreemdelingen bezoekt, wordt de toegang ontzegd. De toelichting van de directeur over opruiend gedrag is niet afdoende. De gemachtigde van het echtpaar schakelt de ombudsman in. De Nationale ombudsman vindt beide klachten gegrond. Hij doet de aanbeveling aan Justitie in gesprek te gaan met het echtpaar om te kijken hoe het vertrouwen in Justitie hersteld kan worden.

Lees het volledige rapport [hier](#).

9. Wakes

Bij wakes wordt er 'gewaakt' over de vreemdelingen in detentie. Er wordt stilgestaan bij deze mensen die zonder papieren achter slot en grendel zitten. Tijdens wakes kunt u laten weten dat u het niet eens bent met het huidige regime en kunt u uw stem laten horen.

Wilt u meer te weten komen, of wilt u zelf een keer een wake bijwonen? U kunt dan samen met vrijwilligers en organisaties de detentiecentra bezoeken tijdens de komende wakes:

Detentiecentrum Rotterdam

Elke eerste zondag van de maand vindt er een wake vanuit [Stichting Mara](#) plaats om 16:00 – 17:00 uur bij het detentiecentrum in Rotterdam. Voor meer informatie: klik [hier](#).

Detentiecentrum Zeist

Elke eerste zondag van de maand vindt er een wake vanuit de [Raad van Kerken](#) plaats bij het detentiecentrum in Zeist om 16.30 uur. Voor meer informatie: klik [hier](#).

Detentiecentrum Schiphol

Elke tweede zondag van de maand vindt er een wake vanuit het [Jeannette Noëlhuis](#) plaats van 14:00 – 15:30 uur bij het detentiecentrum in Schiphol. Voor meer informatie: klik [hier](#).

10. Kaarten schrijven

Denkt u wel eens aan de mensen die in vreemdelingendetentie zitten? Wilt u hen een warm hart toedragen? Schrijf hen dan een kaartje!

De mensen waar wij mee in contact zijn, zijn heel dankbaar wanneer zij een leuk kaartje ontvangen met een kleine tekst erop. Het feit dat er even aan hen gedacht wordt betekent veel voor hen.

Stuur het kaartje het liefst in het Nederlands of Engels, maar andere talen zijn ook welkom. U mag het kaartje anoniem schrijven, naar eigen keuze. Hebt u hulp of inspiratie nodig, bel dan gewoon een keer op!

U hoeft uw kaart niet aan iemand persoonlijk te richten. U kunt ze naar ons sturen en vervolgens sturen wij ze voor u door. U kunt uw kaarten naar het volgende adres sturen:

Stichting LOS
TAV Meldpunt Vreemdelingendetentie
Hang 16
3011GG Rotterdam

*Ik ben zo blij dat ik jullie heb leren kennen, het is belangrijk werk wat jullie doen.
Jullie luisteren tenminste naar mij. Heel erg bedankt voor jullie hulp. Zonder
jullie wist ik niet wat mijn rechten waren.*

Stichting LOS – Meldpunt Vreemdelingendetentie
Hang 16, 3011GG Rotterdam | 010-7470156 | Vanuit detentie: 0800-3388776

www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl | [@info_vr](https://twitter.com/info_vr) | [Facebook: @MeldpuntVreemdelingendetentieLOS](https://facebook.com/MeldpuntVreemdelingendetentieLOS)

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie is onderdeel van Stichting LOS en wordt mede mogelijk gemaakt door:
Dokters van de Wereld, Emmaus Haarzuilens, Kerk in Actie, Maria Stroot Fonds, Stichting het R.C. Maagdenhuis en Haella Stichting